

Președintele Consiliului

Petr SCOVORODKO

Aprobat prin hotărârea
Adunării generale ordinare anuale a acționarilor
Băncii comerciale "COMERTBANK" S.A.
din 26.04.2010,
procesul-verbal nr.01

CODUL DE GUVERNARE CORPORATIVĂ
A
Băncii Comerciale „COMERTBANK” S.A.

CHIȘINĂU 2010

I. INTRODUCERE

1.1. Codul de guvernare corporativă a Băncii Comerciale "COMERTBANK" S.A. (în continuare „Cod”), este elaborat în baza prevederilor Legii instituțiilor financiare, Legii privind societățile pe acțiuni, Codului de guvernare corporativă aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare, Recomandărilor Băncii Naționale a Moldovei cu privire la sistemele de control intern în băncile comerciale din Republica Moldova, Statutului Băncii Comerciale "COMERTBANK" S.A. (în continuare „Bancă”), precum și ținând cont de prevederile documentelor Comitetului Basel pentru supravegherea bancară și Principiilor OECD ale guvernării corporative.

Scopurile prezentului Cod sunt de a sistematiza cadrul de guvernare corporativă în Bancă, a asigura un grad înalt de transparență a conducerii Băncii și a reconfirma atașamentul Băncii față de cele mai bune standarde de guvernare corporativă. În particular:

- Banca va fi guvernată cu responsabilitate, astfel încât să asigure maximizarea valorii afacerii atât pentru acționari, cât și pentru alte părți interesate;
- Consiliul Băncii și managementul executiv vor activa eficace, în interesul Băncii și ai acționarilor (inclusiv minoritari), și vor crea condiții pentru creșterea durabilă a valorii afacerii;
- se va asigura dezvoltarea adecvată a informației și transparența, precum și activitatea efectivă a sistemelor de gestiune a riscurilor și control intern.

1.2. Banca recunoaște, că practicile eficiente ale guvernării corporative sunt esențiale în realizarea și menținerea încrederii și confidenței în Bancă, care sunt critice pentru funcționarea adecvată a Băncii, precum și a sectorului bancar și a economiei în întregime. Totodată, Banca recunoaște că succesul ei se datorează contribuției tuturor părților interesate, inclusiv acționarilor, salariaților, creditorilor și altor parteneri de afaceri, și sistemul guvernării corporative a Băncii va recunoaște și aprecia contribuția părților interesate la succesul de lungă durată a Băncii.

1.3. Guvernarea corporativă cuprinde un set de relații între managementul Băncii, Consiliu, acționari și alte părți interesate. Guvernarea corporativă furnizează o structură prin care sunt stabilite obiectivele Băncii și sunt determinate mijloacele cu ajutorul cărora vor fi realizate obiectivele și monitorizate performanțele.

1.4. Din perspectiva activității bancare, guvernarea corporativă implică modul în care este condusă activitatea Băncii de către Consiliu și managementul executiv, ce afectează modul în care aceștia stabilesc obiectivele corporative, gestionează zilnic activitatea Băncii, onorează răspunderea față de acționari și iau în considerare interesele altor persoane interesate, aliniază activitățile și conduita corporativă la așteptările că Banca va opera într-un mod sigur și stabil și în conformitate cu legislația în vigoare, și protejează interesele depunătorilor.

1.5. Guvernarea eficientă poate fi realizată atâta timp cât structura organizatorică a Băncii include următoarele patru forme de supraveghere pentru a asigura un control adecvat: (1) supravegherea de către Consiliul Băncii; (2) supravegherea de către angajații care nu sunt implicați în administrarea zilnică a diferitor sfere de activitate; (3) supravegherea directă lineară a diferitor sfere de activitate; și (4) independența funcțiilor de gestiune a riscului, corespundere (*compliance*) și audit. În plus, este important ca personalul-cheie a Băncii să corespundă funcțiilor pe care le dețin.

II. PRINCIPII ȘI VALORI

2.1. Misiunea Băncii este de a crea valoare pentru acționari și comunitate. Strategia Băncii va rezulta din misiunea Băncii și va trasa scopurile strategice pe care Banca și le propune într-un anumit orizont de timp.

2.2. În realizarea misiunii și scopurilor strategice, Banca se conduce de următoarele valori corporative:

- Încredere - experiența Băncii o ajută să înțeleagă mai bine clienții, în timp ce calitatea serviciilor face ca clienții să aibă încredere în Banca;

- Flexibilitate – recunoscând individualitatea fiecărui client, Banca își structurează oferta în funcție de necesitățile și interesele particulare ale clientului; în esență flexibilitatea este primul pas spre auto-perfecționare;

- Transparență – Banca este dedicată să ofere informații depline și corecte clienților, salariaților și publicului larg, iar comportamentul corporativ al Băncii este direct și deschis;

- Responsabilitate socială – Banca înțelege să susțină comunitatea și să contribuie la o viață mai bună a oamenilor;

- Dezvoltare durabilă – resursele Băncii trebuie utilizate responsabil, cu accent pe dezvoltarea durabilă, respectul pentru mediul înconjurător și protecția drepturilor generației viitoare.

Banca este refractară oricăror acțiuni care cauzează un comportament incorect (față de comunitate, autoritățile publice, clienți, salariați, investitori și concurenți) în vederea atingerii scopurilor în afaceri.

2.3. Procesul de guvernare corporativă în Bancă se bazează pe următoarele principii general acceptate:

1) membrii Consiliului urmează să fie calificați pentru funcțiile lor, să înțeleagă clar rolul lor în guvernarea corporativă și să poată lua decizii corecte privind afacerile Băncii;

2) Consiliul urmează să aprobe și să supravegheze obiectivele strategice și valorile corporative ale Băncii care sunt comunicate în cadrul Băncii;

3) Consiliul urmează să stabilească și să impună linii clare de responsabilitate și raportare în cadrul Băncii;

4) Consiliul urmează să asigure supravegherea adecvată din partea managementului superior în conformitate cu politica Consiliului;

5) Consiliul și managementul superior urmează să utilizeze eficient activitatea auditului intern, auditului extern și funcției de control intern;

6) Consiliul urmează să asigure corespunderea politicilor și practicilor de remunerare culturii corporative a Băncii, obiectivelor pe termen lung, strategiei și mediului de control;

7) Banca urmează a fi gestionată în mod transparent;

8) Consiliul și managementul superior urmează să înțeleagă structura operațională a Băncii ("cunoaște-ți structura").

III. ACȚIONARIII BĂNCII

3.1. Banca asigură un tratament egal pentru toate persoanele care dețin acțiuni ale Băncii de aceeași clasă, indiferent de mărimea participației. Drepturile deținătorilor unei anumite clase de acțiuni nu pot fi modificate decât prin hotărârea Adunării generale a acționarilor, cu condiția existenței unei hotărâri aparte, aprobată cu votul a cel puțin trei pătrimi din acțiunile de clasa care se modifică. Consiliul Băncii va acorda o atenție sporită pentru a garanta un tratament corect și imparțial pentru toți acționarii, atunci când poate fi prevăzut un risc, precum că decizia adoptată ar putea afecta în mod diferit grupurile de acționari.

3.2. Banca asigură exercitarea liberă de către acționari a dreptului de a transmite sau a înstrăina acțiunile în condițiile legii. Sunt excluse orice restricții sau condiționări nejustificate din partea Băncii sau persoanei care ține Registrul acționarilor Băncii ale dreptului acționarului la libera înstrăinare a acțiunilor din momentul înregistrării dreptului de proprietate asupra acțiunilor. Toate transferurile sau înstrăinările de acțiuni vor fi înregistrate în Registrul acționarilor Băncii în strictă conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.

3.3. Acționarii Băncii au acces la informații depline despre Bancă și activitatea ei și sunt în drept de a cere exercitarea unui management corporativ solid și supravegherea Consiliului Băncii, menită să sporească valoarea afacerii. Dreptul la informare include, fără limitări, posibilitatea ca acționarul:

- a) să-și exercite drepturile fără a întâmpina bariere informaționale instituite de Bancă;
- b) să fie informat despre drepturile sale și modul în care acestea pot fi exercitate;
- c) să obțină informațiile solicitate de la Bancă în timp util;
- d) să fie informat despre structura capitalului și înțelegerile care permit altor acționari să exercite controlul asupra Băncii;
- e) să fie informat despre identitatea tuturor acționarilor care dețin cel puțin 5% din acțiunile Băncii.

3.4. Banca garantează acționarilor dreptul de a participa și a vota în cadrul Adunării generale a acționarilor. În particular, Banca va urmări ca:

- a) ordinea de informare despre ținerea Adunării generale a acționarilor să dea posibilitate acționarilor de a se pregăti corespunzător pentru participare la adunare;
- b) acționarilor să li se acorde posibilitatea de a face cunoștință cu lista persoanelor care au dreptul de a participa la Adunarea generală a acționarilor;
- c) locul, data și ora ținerii Adunării generale să fie stabilită în așa mod, încât acționarii să aibă posibilitatea reală și neîmpovărătoare de a participa la ea;
- d) drepturile acționarilor de a cere convocarea Adunării generale și de a înainta propuneri pentru ordinea de zi a adunării să nu implice dificultăți nejustificate la confirmarea de către acționari a existenței acestor drepturi;
- e) fiecare acționar să aibă posibilitatea de a-și realiza dreptul de a vota în cel mai simplu și comod mod pentru el.

3.5. Banca asigură posibilitatea exercitării libere a dreptului de preemțiune a acționarilor la subscrierea acțiunilor nou emise. În particular, Adunarea generală a acționarilor care hotărăște emiterea acțiunilor noi va stabili un termen suficient pentru ca acționarii să-și poată realiza dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor nou emise.

3.6. Banca asigură exercitarea dreptului acționarilor la o cotă parte din profitul Băncii. Pentru realizarea acestui drept Banca:

a) va implementa un mecanism transparent și clar de calcul a mărimii dividendelor și de plată a lor;

b) va prezenta acționarilor informație suficientă pentru ca aceștia să-și formeze o imagine veridică despre condițiile de plată a dividendelor și modul lor de achitare;

c) va achita dividendele într-un mod care să nu fie însoțit de dificultăți nejustificate la primirea lor;

d) va urmări tragerea la răspundere organul executiv pentru neachitarea sau achitarea cu întârziere a dividendelor anunțate.

3.7. Banca asigură protecția adecvată a drepturilor acționarilor minoritari. Pe lângă drepturile comune tuturor acționarilor, un acționar minoritar are dreptul:

a) de a fi protejat contra acțiunilor directe sau indirecte cu caracter abuziv din partea – sau în interesul – acționarilor ce dețin pachetul de control de acțiuni ale Băncii;

b) de a fi protejat de conduita dubioasă a Consiliului Băncii prin intermediul cerinței că oricare tranzacție între acționarii majoritari și Bancă să fie efectuate fără a fi lezate careva interese materiale ale Băncii;

c) să cunoască dacă cineva dintre acționarii Băncii sunt persoane interesate în efectuarea tranzacțiilor cu conflict de interese.

3.8. Banca va deține și implementa proceduri clare privind cunoașterea oportună a proprietarilor direcți și indirecti ai acțiunilor Băncii, a beneficiarilor efectivi, inclusiv cunoașterea eventualelor activități în comun ale acestora și a legăturilor între acționarii și debitorii Băncii, precum și proceduri clare privind cunoașterea persoanelor afiliate Băncii, inclusiv cunoașterea tuturor criteriilor de afiliere a membrilor Consiliului și Bancă.

3.9. În exercitarea funcțiilor de conducere, membrii Consiliului și ai organului executiv trebuie să acționeze în interesul general al acționarilor și să nu servească doar interesele unor grupuri de acționari.

IV. ORGANELE DE CONDUCERE ALE BĂNCII

A. ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR

4.1. Adunarea generală a acționarilor (în continuare “Adunarea generală”) este organul suprem de conducere a Băncii, prin intermediul căruia acționarii își realizează dreptul de participare la conducerea activității Băncii. Banca va încuraja implicarea activă a acționarilor în procesul de luare a deciziilor în cadrul Adunării generale.

4.2. Banca asigură transparența Adunării generale și a evenimentelor ce pot influența prețul de piață al acțiunilor. Consiliul și organul executiv ale Băncii trebuie să asigure acționarii cu informația necesară pentru prezentarea obiectivă a chestiunilor incluse în ordinea de zi și aprobarea deciziilor în cadrul Adunării generale, precum și pentru luarea de atitudini proprii față de Bancă.

4.3. Ordinea de convocare și ținere a Adunării generale, precum și ordinea de adoptare a hotărârilor de către Adunarea generală se stabilesc de legislație și Statutul Băncii. Banca

garantează tuturor acționarilor posibilitatea participării, personal sau prin intermediul reprezentantului, la Adunarea generală.

4.4. Avizul privind convocarea Adunării generale va cuprinde informația prevăzută de legislație și va fi adus la cunoștința acționarilor în ordinea stabilită de legislație și Statutul Băncii. Avizul privind convocarea Adunării generale va fi publicat în mijloacele mass-media care cu un grad înalt de probabilitate vor intra în vizorul unui număr maxim de acționari, precum și pe pagina web a Băncii.

4.5. Materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale, inclusiv proiectele documentelor ce se propun spre examinare și aprobare, vor fi din timp prezente la sediul Băncii și locul desfășurării Adunării generale în mod accesibil pentru acționari, expediate tuturor acționarilor sau reprezentanților lor legali și publicate pe pagina Web a Băncii. Materialele prezentate acționarilor trebuie structurate în așa fel încât să fie ușor utilizabile și, după caz, să descrie pozițiile membrilor Consiliului și organului executiv ale Băncii față de subiectele incluse în ordinea de zi.

4.6. Ordinea de zi a Adunării generale trebuie să descrie în mod clar toate chestiunile propuse pentru examinare către Adunarea generală. Ordinea de zi nu trebuie să includă chestiuni întitulate ca „Altele” sau „Diverse”.

4.7. Banca va asigura acționarilor posibilitatea reală de a-și exercita drepturile de a propune inițiative, de a-și exprima opinia, de a adresa întrebări și de a obține răspunsuri la acestea, de a propune rezoluții și de a vota. Acționarilor li se va asigura posibilitatea să participe la Adunarea generală prin corespondență, inclusiv cu utilizarea tehnologiilor informaționale.

4.8. Atunci când Banca este supusă auditului extern, reprezentantul organizației de audit trebuie să fie prezent la Adunarea generală pentru a oferi acționarilor posibilitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri.

4.9. Adunarea generală trebuie să dureze suficient timp pentru a asigura dezbateri pe marginea fiecărei chestiuni incluse în ordinea de zi și pentru ca toți acționarii prezenți să aibă posibilitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri în legătură cu chestiunile din ordinea de zi, înainte ca acestea să fie supuse votului. De regulă, Adunarea generală nu va dura mai mult de o zi, cu excepția unor cazuri excepționale.

4.10. Fiecare chestiune din ordinea de zi a Adunării generale va fi pusă la vot separat. Ordinea de numărare a voturilor în cadrul Adunării generale urmează a fi transparentă pentru acționari și să excludă posibilitatea manipulării rezultatelor votării. Rezultatele votării asupra chestiunilor incluse în ordinea de zi se anunță imediat după votare, dacă prin lege, Statut sau hotărârea Adunării generale nu se stabilește altfel. Acționarii Băncii care nu au participat la Adunarea generală au posibilitatea de a lua cunoștință de hotărârile adoptate în cadrul Adunării generale în ordinea stabilită de lege și Statutul Băncii.

4.11. Hotărârile aprobate de Adunarea generală vor fi publicate pe pagina web a Băncii și în organul de presă indicat în Statutul Băncii. La fel, Banca va publica și va reînnoi în permanență pe pagina sa web informația care, conform prevederilor actelor normative în vigoare, urmează să fie dezvăluită în mod obligatoriu.

B. CONSILIUL BĂNCII

4.12. Consiliul Băncii reprezintă interesele acționarilor în perioada dintre Adunările generale și în limitele atribuțiilor sale exercită conducerea generală și controlul activității Băncii. Consiliul Băncii este responsabil de adoptarea strategiei corporative, a politicilor de control

asupra riscurilor și a planurilor de afaceri și exercită supravegherea îndeplinirii acestora de către organul executiv.

4.13. Responsabilitățile Consiliului, precum și divizarea acestora între membrii lui vor fi stabilite în Regulamentul Consiliului Băncii.

4.14. Componența Consiliului trebuie să asigure exercitarea eficientă a funcțiilor atribuite lui. La determinarea numărului de membri ai Consiliului se va reieși din necesitatea adoptării deciziilor echilibrate și în termen restrâns.

Componența nominală a Consiliului Băncii trebuie să fie suficient de diversă pentru a asigura dezbateri obiective și echilibrate în procesul de luare a deciziilor. Banca va ține ca în componența Consiliului să fie ales cel puțin un membru independent, care nu este acționar al Băncii, nu reprezintă un acționar al Băncii, dar dispune de o calificare, experiență și reputație în activitatea financiară, care ar permite exercitarea eficientă a funcției de membru al Consiliului Băncii.

Banca va ține să dispună de o structură adecvată a membrilor Consiliului capabili să evalueze independent opiniile managementului executiv, interesele politice sau interesele inadecvate externe. În plus, Consiliul Băncii are responsabilitatea de a proteja Banca de acțiuni ilegale sau inadecvate sau influențe din partea acționarilor majoritari care sunt în detrimentul intereselor Băncii și acționarilor ei.

Membrii Consiliului trebuie să corespundă cerințelor stabilite legislație și Statutul Băncii privind calificarea, experiența, reputația în cercurile de afaceri, inexistența antecedentelor penale și a probelor care ar demonstra că au purtat răspundere la locurile anterioare de muncă pentru apariția de probleme financiare și administrative, inexistența mărturiilor de escrocherii financiare, de evaziune fiscală etc.

Pe măsura creșterii Băncii, acționarii vor examina oportunitatea constituirii unor comitete specializate, care să consulte Consiliul Băncii.

4.15. Membrii Consiliului Băncii trebuie să fie independenți în procesul de luare a deciziilor. În cazurile necesare, președintele Consiliului poate propune angajarea, din contul Băncii, a unor consultanți din exterior pentru soluționarea problemelor corporative importante.

În cazul în care după alegerea sa președintele sau un membru al Consiliului se confruntă cu circumstanțe care îi amenință independența și imparțialitatea, el trebuie să aducă acest fapt la cunoștința Consiliului Băncii sau, respectiv, președintelui Consiliului în scris.

4.16. Membrii Consiliului trebuie să activeze în interesele majore ale Băncii. Totodată, în exercitarea funcției, membrii Consiliului urmează să țină cont de interesele tuturor acționarilor Băncii și altor persoane interesate – clienți, salariați și parteneri de afaceri ai Băncii.

4.17. Președintele Consiliului Băncii conduce ședințele Consiliului și monitorizează funcționarea eficientă a Consiliului. În activitatea sa președintele Consiliului Băncii este asistat de către secretarul Consiliului. Președintele Consiliului acționează în numele Consiliului Băncii.

Președintele Consiliului va asigura posibilitatea angajaților de a raporta orice abatere ce vizează activitatea organului executiv, fără a pune în pericol poziția lor în Bancă. Abaterile depistate vor fi prezentate președintelui Consiliului pentru a fi puse în discuție în cadrul ședințelor Consiliului.

Președintele Consiliului va urmări:

a) dacă membrii Consiliului primesc în timp suficient toată informația de care au nevoie pentru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor sale;

b) dacă este timp suficient pentru dezbateri și luarea deciziilor în cadrul ședințelor Consiliului;

c) modul în care se execută deciziile și se implementează recomandările Consiliului Băncii, inclusiv cele emise în legătură cu abaterile depistate în activitatea organului executiv.

4.18. Membrii Consiliului Băncii nu sunt în drept să divulge sau să utilizeze în interes personal informația confidențială privind activitatea Băncii și clienților ei. Totodată, membrii Consiliului vor întreprinde măsurile necesare pentru a proteja astfel de informații și a evita accesul neautorizat al terților la informația confidențială.

4.19. Consiliul Băncii urmează să asigure implementarea de către managementul superior a politicilor strategice și procedurilor care să promoveze comportamentul și integritatea profesională. La fel, Consiliul urmează să asigure implementarea politicilor ce interzic (sau limitează în mod adecvat) activitățile, relațiile sau situațiile ce ar putea reduce calitatea guvernării corporative, cum ar fi:

a) conflictul de interese,

b) creditarea angajaților, membrilor Consiliului sau acționarilor majoritari (urmând ca creditarea să fie în corespundere cu siguranța și stabilitatea Băncii),

c) tratamentul preferențial al părților legate.

4.20. Consiliul Băncii și fiecare membru al lui poate cere de la organul executiv și comisia de cenzori orice informație de care are nevoie pentru a-și îndeplini adecvat atribuțiile sale. Atunci când consideră necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, Consiliul poate apela la serviciile consultanților externi ai Băncii.

4.21. Evaluarea activității Consiliului Băncii la general și a membrilor lui, în particular, se efectuează de către Adunarea generală a acționarilor.

Totodată, Consiliul băncii va pune în discuție, cel puțin o dată pe an:

a) eficacitatea funcționării sale;

b) strategia Băncii și riscurile afacerilor;

c) organizarea activității de administrare a riscurilor și sistemelor de control intern, rezultatele lor;

d) schimbările semnificative pozitive și negative, care au avut loc în activitatea Băncii.

Rezultatele acestor discuții vor fi reflectate în darea de seamă anuală a Consiliului.

4.22. Darea de seamă a Consiliului Băncii, prezentată Adunării generale a acționarilor, trebuie să includă activitățile Consiliului pe parcursul anului financiar și urmările cu caracter semnificativ pentru Bancă și acționari, strategia Băncii și riscurile afacerii. Darea de seamă anuală a Consiliului va cuprinde un capitol separat în care va fi reflectat în ce măsură se aplică sau nu prevederile prezentului Cod.

C. ORGANUL EXECUTIV

4.23. Organul executiv al Băncii asigură executarea hotărârilor Adunării generale și deciziilor Consiliului Băncii. În activitatea sa organul executiv este subordonat Consiliului Băncii.

Organul executiv este responsabil pentru gestiunea curentă a Băncii, întru atingerea obiectivelor stipulate în strategia și planurile ei de afaceri. În exercitarea atribuțiilor sale organul executiv trebuie să acționeze în interesele majore ale Băncii, totodată ținând cont de interesele tuturor acționarilor Băncii și altor persoane interesate – clienți, salariați și parteneri de afaceri ai Băncii.

Responsabilitățile organului executiv vor fi stabilite în Statutul Băncii și regulamentul propriu. Regulamentul va conține un compartiment aparte referitor la raporturile cu Consiliul Băncii și Adunarea generală a acționarilor.

4.24. Membrii organului executiv trebuie să aibă capacitățile necesare pentru a gestiona sectoarele a căror activitate o coordonează, conform politicilor și procedurilor stabilite de Consiliul Băncii. Membrii organului executiv trebuie să corespundă cerințelor stabilite legislație și Statutul Băncii privind calificarea, experiența, reputația în cercurile de afaceri, inexistența antecedentelor penale și a probelor care ar demonstra că au purtat răspundere la locurile anterioare de muncă pentru apariția de probleme financiare și administrative, inexistența mărturiilor de escrocherii financiare, de evaziune fiscală etc.

Banca va publica orice schimbare în componența numerică sau nominală a organului executiv pe pagina web a Băncii.

4.25. Organul executiv este responsabil de respectarea actelor normative în vigoare, Statutului și regulamentelor interne ale Băncii. Organul executiv va prezenta evoluția Băncii și va pune în discuție gestiunea riscurilor și sistemul de control cu Consiliul Băncii și comisia de cenzori.

4.26. Organul executiv este responsabil pentru repartizarea funcțiilor între unitățile Băncii, controlul executării acestor funcții și remedierii neajunsurilor detectate. La rândul său, organul executiv este responsabil pentru furnizarea unei informații complete, exacte și esențiale către Consiliul Băncii, comisia de cenzori și auditorul extern.

Organul executiv va asigura posibilitatea angajaților de a raporta orice abatere în funcționarea organelor Băncii, fără a pune în pericol poziția lor în Bancă.

4.27. Cele mai importante aspecte ale activității organului executiv trebuie să fie incluse în dările de seamă ale acestuia. Darea de seamă anuală a organului executiv va cuprinde un capitol care, între altele, va conține informații despre gradul cu care Banca se conformează sau nu prevederilor prezentului Cod.

V. REMUNERAREA

5.1. Mărimea și structura remunerării membrilor Consiliului și managementului superior al Băncii va fi stabilită astfel încât în Bancă să fie angajați și menținuți manageri calificați. Remunerarea membrilor Consiliului și managementului superior urmează să asigure corespunderea ei culturii Băncii, obiectivelor pe termen lung, strategiei și mediului de control.

5.2. Remunerarea membrilor Consiliului Băncii se stabilește de Adunarea generală a acționarilor și va corespunde condițiilor pieței. Adunarea generală poate hotărî ca remunerarea membrilor Consiliului să includă o parte fixă (inclusiv plătită prin acțiuni ale Băncii) și una variabilă, plătită în funcție de participarea la ședințe și exercitarea atribuțiilor suplimentare în cadrul Consiliului.

5.3. Remunerarea membrilor organului executiv a Băncii se stabilește de Consiliul Băncii în contextul politicii de remunerare, aprobată de Adunarea generală a acționarilor. Structura remunerării care include plata variabilă va reflecta interesele pe termen mediu și lung ale Băncii și va încuraja membrii Consiliului Băncii și ai organului executiv să acționeze în interesele Băncii.

În plus, politicile de remunerare pot să specifice condițiile conform cărora membrii Consiliului și managementul superior pot să dețină acțiuni ale Băncii sau companiilor afiliate Băncii, precum și procedurile ce trebuie urmate la oferirea și reevaluarea opțiunilor în cazul în care acestea prezintă un element important al remunerării.

5.4. Politica de remunerare propusă pentru următorul an financiar și orice schimbare în politica de remunerare a anului curent se va aproba de Adunarea generală a acționarilor.

5.5. Darea de seamă anuală a Consiliului Băncii va conține un capitol privind:

a) politica de remunerare a membrilor Consiliului și organului executiv și structura remunerării;

b) sinteza politicii de remunerare planificată pentru anul financiar următor, inclusiv descrierea criteriilor de performanță și a modalităților de determinare a îndeplinirii acestora și schimbările în politica de remunerare.

VI. CONFLICTUL DE INTERESE

6.1. Orice conflict de interese între Bancă și membrii Consiliului, ai organului executiv sau alți administratori ai Băncii va fi evitat. Deciziile asupra unor tranzacții cu conflict de interese din partea membrilor Consiliului sau ai organului executiv a Băncii se aprobă în absența membrilor interesați în încheierea unor astfel de tranzacții.

Consiliul Băncii va hotărî, în absența persoanei interesate, cu unanimitatea membrilor aleși ai Consiliului neinteresați, aprobarea unei tranzacții cu conflict de interes.

6.2. Orice membru al Consiliului, al organului executiv sau alt administrator al Băncii va raporta imediat despre orice conflict de interese sau potențial conflict de interese, care este de importanță materială pentru Bancă.

Orice membru al Consiliului, al organului executiv sau alt administrator al Băncii care este parte într-un contract încheiat sau propus Băncii sau care este conducător al unei persoane parte într-un contract încheiat sau propus Băncii sau care are un interes material față de această persoană trebuie să dezvăluie în scris Băncii interesul său material în momentul în care ia cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de existența unui astfel de contract. Interesul material va fi dezvăluit președintelui Consiliului sau, după caz, conducătorului organului executiv al Băncii, cu furnizarea informațiilor relevante.

6.3. Consiliul Băncii urmează să asigure că managementul superior elaborează și implementează politici de identificare a potențialelor conflicte de interese și, în cazul în care aceste conflicte nu pot fi preîntâmpinate, să le gestioneze adecvat (în baza admisibilității

relațiilor sau tranzacțiilor conform politicilor corporative eficiente în corespundere cu legislația și standardele de supraveghere).

6.4. Datele despre deciziile privind încheierea unor tranzacții cu conflict de interese cu membrii Consiliului, ai organului executiv sau alți administratori ai Băncii vor fi incluse în darea de seamă anuală a Consiliului Băncii. Informația respectivă va conține o descriere a conflictului de interese și o declarație privind corespunderea adoptării lor cerințelor actelor normative în vigoare și, după caz, prezentului Cod.

6.5. Membrii Consiliului, ai organului executiv și alți administratori ai Băncii:

a) nu pot primi donații sau servicii fără plată de la Bancă, persoanele afiliate Băncii, precum și de la alte persoane care au relații cu Banca, cu excepția celor a căror valoare nu depășește salariul minim stabilit de Guvern;

b) nu vor acorda avantaje unor terți în detrimentul Băncii;

c) nu vor folosi oportunitățile de afaceri ale Băncii în scopul realizării intereselor proprii, ale rudelor sale sau ale partenerilor de afaceri, precum și a intereselor oricăror alte persoane.

VII. RELAȚII CU PĂRȚILE INTERESATE

7.1. Banca va urmări stabilirea și promovarea unei cooperări pe termen lung între Bancă și părțile interesate (angajați, creditorii, investitori și furnizorii de resurse), protejarea drepturilor părților interesate și crearea unor relații cu acestea, care să încurajeze crearea de valori. Acest proces este în beneficiul atât al Băncii și acționarilor ei, cât și a societății.

7.2. Atunci când părțile interesate participă în procesul de guvernare corporativă a Băncii, ele vor fi asigurate cu acces la informație relevantă, suficientă și corectă, furnizată la timp și în mod deplin.

7.3. Consiliul și organul executiv ale Băncii vor asigura existența unei structuri adecvate și a mecanismelor suficiente pentru cunoașterea obligațiilor Băncii față de diferite părți interesate și vor asigura respectarea acestor obligații. Astfel de mecanisme ar putea include informarea oficială a părților interesate și în special a angajaților în legătură cu drepturile lor specifice și modalitățile de realizare a acestora.

7.4. Banca va stabili și promova o comunicare eficientă cu angajații și alte părți interesate în problemele care îi afectează direct. Acest lucru este deosebit de important în domeniul dreptului muncii, al sănătății și protecției sociale.

Informarea continuă a angajaților în legătură cu problemele care ar putea să-i afecteze va ajuta substanțial la stabilirea obiectivelor comune, ce ar putea preveni potențialele conflicte și să ajute la rezolvarea înțeleaptă a acestora.

7.5. Banca va asigura angajaților oportunități egale de creștere profesională. Evaluarea și promovarea salariaților se va face pe baza performanței și contribuției personale la dezvoltarea Băncii și creșterea valorii afacerii.

7.6. Relațiile dintre Bancă și clienți, creditorii, partenerii de afaceri și autoritățile publice se bazează pe principiile de probitate, profesionalism, transparență, responsabilitate și respect reciproc.

7.7. Banca protejează secretul tranzacțiilor, conturilor și depozitelor clienților săi și ale băncilor corespondente în măsura prevăzută de legislația în vigoare. Administratorii și angajații Băncii, actuali și precedenți, sunt obligați să păstreze secretul comercial, să nu folosească în

interes personal sau al unor terți informațiile obținute în exercițiul funcțiunii și să nu permită accesul altor persoane la aceste informații.

7.8. Banca nu va oferi persoanelor cu statut public foloase materiale sau avantaje necuvenite (cu excepția semnelor de atenție simbolice, suvenirelor în conformitate cu normele de protocol și de curtoazie) contrar intereselor legitime ale societății și ale statului, precum și nu va comite alte fapte de comportament corupțional.

Banca nu va ascunde, converti sau transfera bani sau alte valori, știind că acestea provin din activități criminale, pentru mascarea originii lor ilegale și nici asista persoana angajată în astfel de activități pentru evitarea consecințelor legale ale faptelor ei. Banca elaborează reglementări interne și se conduce de ele cu strictețe în vederea respectării legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

7.9. Banca adoptă o poziție de responsabilitate socială și înțelege să contribuie la bunăstarea și creșterea economică a comunității în care activează, inclusiv prin furnizarea de servicii financiare adecvate.

Banca promovează o atitudine responsabilă și rațională față de mediul înconjurător, sănătatea și securitatea populației, inclusiv prin stabilirea tipurilor de activități care nu pot fi finanțate de către Bancă.

7.10. În cazul în care drepturile părților interesate sunt încălcate, vor exista mecanisme de redresare a situației, inclusiv adresarea în organele publice competente și în instanțele de judecată. Banca trebuie să ofere protecție părților interesate care acționează în scopul aducerii la cunoștință a acțiunilor ilegale întreprinse de către conducerea Băncii.

VIII. DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI ȘI TRANSPARENȚA

8.1. Banca recunoaște că dezvăluirea promptă a informației privind activitatea Băncii poate contribui la menținerea și sporirea încrederii față de Bancă, precum și la realizarea efectivă a drepturilor acționarilor și altor părți interesate. La fel, dezvăluirea informației contribuie la familiarizarea publicului cu structura și activitățile Băncii, politicile corporative și performanțele Băncii, precum și la aprofundarea relațiilor dintre Bancă și comunitățile în care Banca dispune de filiale și reprezentanțe.

Dezvăluirea și raportarea adecvată privind aspectele guvernării corporative poate ajuta participanții pieței și alte persoane interesate în monitorizarea siguranței și solidității Băncii.

8.2. Banca va asigura acționarilor și altor persoane interesate posibilitatea accesului liber și fără costuri excesive la informația privind Banca, principalele rezultate ale activității, planurile și perspectivele dezvoltării Băncii. Totodată, în măsura prevăzută de legislație, acordarea accesului la informație nu trebuie să pericliteze securitatea și competitivitatea Băncii.

8.3. Suplimentar la informațiile stabilite de legislație, Banca poate face publică și altă informație, ce ține de activitatea ei. În procesul de dezvăluire a informației Banca se va baza pe principiile de acuratețe și claritate și va exclude posibilitatea prezentării unor informații neveridice sau denaturate privind situația financiară și/sau activitatea Băncii.

8.4. Organul executiv al Băncii este responsabil de calitatea și completitudinea dării de seamă financiare anuale, dezvăluite public în conformitate cu cerințele actelor normative în vigoare. Consiliul Băncii va verifica dacă organul executiv respectă această responsabilitate.

Organul executiv își asumă angajamentul privind transparența dării de seamă financiară anuale a Băncii, auditul intern și rapoartelor prezentate de către auditorii externi.

8.5. Darea de seamă financiară anuală a Băncii va fi dezvăluită prin publicarea ei în organul de presă stabilit de Statutul Băncii și pe pagina web a Băncii.

Darea de seamă financiară anuală a Băncii va conține informația privind tranzacțiile de proporții cu activele Băncii, rapoarte și note explicative prin care se dezvăluie detaliat indicatorii de bază ai activității Băncii.

8.6. Banca va elabora, organiza și implementa propriile sisteme de control intern, în baza cerințelor actelor normative în vigoare și ținând cont de practica general acceptată în domeniu. Sistemele de control intern ale Băncii urmează să contribuie la sporirea veniturilor și minimizarea cheltuielilor, să asigure ca cheltuielile sunt autorizate și efectuate conform destinației, ca activele sunt adecvat protejate, că obligațiunile sunt înregistrate corect și riscurile sunt limitate.

Consiliul Băncii este responsabil pentru aprobarea unor sisteme adecvate și eficiente de control intern și asigurarea revizuirii periodice a acestora. Organul executiv al Băncii este responsabil pentru organizarea și implementarea sistemelor de control intern, aprobate de către Consiliu. Conducerea Băncii este responsabilă pentru gestionarea, revizuirea și controlul în mod regulat al sistemelor de control intern în vederea asigurării eficienței lor.

8.7. Subdiviziunea de audit intern efectuează evaluarea independentă a caracterului adecvat și a conformității activității Băncii cu politicile și procedurile stabilite de aceasta, cu prevederile legislației în vigoare. Funcția de bază a auditului intern constă în evaluarea independentă și obiectivă a activităților desfășurate de Banca, în vederea îmbunătățirii indicatorilor acesteia.

În scopul asigurării flexibilității, operativității și obiectivității la realizarea funcțiilor sale, subdiviziunea de audit intern se subordonează nemijlocit Consiliului Băncii, este responsabilă față de acesta și față de comisia de cenzori.

8.8. Comisia de cenzori are responsabilitatea de a evalua funcționarea sistemelor de control intern ale Băncii, a evalua activitatea auditului intern, a examina rapoartele de control ale auditului intern, inclusiv recomandările acestuia și modalitățile de implementare a lor, a conlucra cu auditorii externi, a determina siguranța și corectitudinea informației prezentate conducerii Băncii și utilizatorilor externi. Comisia de cenzori prezintă rapoarte Consiliului Băncii și/sau Adunării generale a acționarilor.

8.9. Auditul extern va fi exercitat de o organizație independentă licențiată, care va purta răspundere pentru auditul efectuat, inclusiv prin semnarea unei declarații în care va afirma pe propria răspundere că, reieșind din informația prezentată de către organul executiv, auditul a fost efectuat în mod obiectiv și corect.

Rapoartele auditorului extern trebuie să conțină suplimentar acele aspecte, pe care auditorul dorește să le atenționeze organului executiv, Consiliului Băncii sau Adunării generale a acționarilor.

IX. RESPONSABILITĂȚI

9.1. Respectarea normelor de guvernare corporativă, prevăzute de legislație și prezentul Cod, reprezintă cel mai bun mecanism de protejare a drepturilor acționarilor. Acționarii vor

urmări de a-i face responsabili pe membrii Consiliului și ai organului executiv pentru devierile de la stipulările prezentului Cod.

Consiliul și organul executiv al Băncii își vor onora responsabilitățile pentru a acționa în interesele acționarilor. Încălcarea acestor responsabilități însoțită de dauna cauzată Băncii va atrage consecințe pentru persoanele ce comit astfel de încălcări.

9.2. Cu toate că prezentul Cod poartă un caracter benevol, respectarea prevederilor acestuia este sporită de cerința fundamentală „respectă sau explică”, în baza căreia Consiliul Băncii trebuie să ofere o explicație detaliată în formă scrisă a oricăror acțiuni sau decizii adoptate, care deviază de la prezentul Cod.

9.3. Prevederile prezentului Cod sunt obligatorii pentru toate organele de conducere, administratorii și salariații Băncii, precum și pentru acționarii Băncii.